BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 323 Sâmbătă 26 Noembrie 1938
14 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tarifui poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

REȚEAUA COLABORĂRILOR ECONOMICE

Cu toate incidentele ce au urmat îndată după încheierea lui, acordul dela München continuă să exercite și azi unele fascinațiuni, fiind încă privit de unii ca punct de plecare pentru orice acțiune de pacificare în viitor.

El a deșteptat speranțe mai ales în lumea oamenilor de afaceri, obicinuiți să acorde o importanță practică deosebită tratativelor directe.

După cum în domeniul politic — spun aceștia — s'au putut rezolva cele mai grele probleme prin sistemul negociațiunilor directe, fără să se recurgă la forța oarbă a armelor, cu atât mai vârtos asemenea negociațiuni sunt de dorit și de stimulat, în domeniul economic, unde este mai ușor a se ajunge la acel minimum de înțelegere și de colaborare între state menit să rezolve treptat dificultățile lor economice.

De acest gând și de acest sentiment a fost însuflețit și consiliul Camerei de comerț internaționale, întrunit de curând la Paris în a 58-a sesiune a sa, cu care prilej a redactat, în numele întregei lumi economice, un stăruitor apel de colaborare a popoarelor pe tărâmul practic și roditor al intereselor economice.

Apelul a fost adresat tuturor guvernelor și în deosebi celor ale principalelor puteri economice.

„Pe drept sau pe nedrept, — spune apelul — în clipa de față popoarele se cred amenințate în siguranța și în buna lor stare de politica altor națiuni. O politică zămislită din neîncredere și frică, în chip inevitabil conduce la izolare progresivă și la mizerie.

Propriul interes al fiecăruia poruncește mai de grabă colaborarea decât conflictul. Oricare ar fi puterea argumentelor invocate spre a justifica tendințele actuale cu condițiunile prezente, nimeni nu tăgăduește că colaborarea ar spori bună starea tuturor".

In ciuda divergențelor de doctrină și de păreri, în prezență, autorii apelului, plecând dela situația de fapt de astăzi, sunt încredințați că o colaborare este posibilă pe toate punctele fundamentale.

De acelaș optimism a fost însuflețit și raportul d-lui Van Zeeland, care, recunoscând necesitatea acțiunei directe și imediate, propunea ca principalele state capitaliste să se înțeleagă pentru încheierea unui pact de colaborare ecoonmică.

Zelul deosebit ce se observă azi în negociațiunile dela țară la țară și faptul că în acest joc sunt prinse cele mai puternice state ale lumii: Anglia și Statele Unite (care au și perfectat acordul lor economic), Franța, Germania, etc. sunt o indicație hotărîtoare că ideea colaborării economice a câștigat teren, tinzând să lărgească cercul comunității de interese și al pacificării în relațiile dintre popoare.

In cadrul acestor sforțări constructive, misiunea Suveranului României la Londra, Paris și Bruxelles a adus un aport și un prestigiu neprețuit și ecoul rezultatelor practice n'a întârziat să ne sosească.

Acordul comercial anglo-american

Un fapt economic de o importanță capitală s'a petrecut în ultimele zile: Statele Unite și Marea Britanie, după nouă luni de negocieri, au semnat la 17 Noembrie un acord comercial, care modifică radical raporturile schimburilor de mărfuri între cele două mari unități economice ale lumii.

Concesiile Statelor Unite privesc două treimi din exportul britanic și prevăd reduceri la peste șase sute de articole vamale. Concesiunile engleze către Statele Unite afectează la rândul lor două treimi din exportul american în Imperiul britanic și reducerea taxelor vamale se aplică la mai mult de zece la sută din mărfurile exportate. Acordul se aplică întregului Imperiu colonial englez, iar Canada se asociază și ea la această vastă înțelegere, care se transformă astfel într'un acord tripartit.

Acordul, încheiat pe o durată de trei ani, intră în vigoare la 1 Ianuarie 1939.

Statele Unite sunt cel mai mare client al Angliei, dela care cumpără anual mărfuri în valoare de peste patru zeci milioane de livre sterline, în deosebi textile, mașini, produse alimentare și în general articole manufacturate. Circa 60% din aceste mărfuri beneficiază de reduceri de tarife de 20-40 la sută.

Marea Britanie importă din Statele Unite în deosebi materii prime: bumbac, petrol și uleiuri minerale, tutun, lemn, blănuri, produse alimentare etc., a căror valoare anuală se ridică la peste 93 milioane de livre sterline. Circa 60% din exportul american în Anglia și imperiu va beneficia de reduceri sau de consolidări de taxe. O importanță considerabilă, printre aceste concesiuni, o prezintă suprimarea taxelor de import pe grâul american, acordată de Anglia, cu consimțământul Canadei, Australiei și Indiei, care și-au dat de altfel asentimentul pentru modificarea a numeroase alte dispoziții ale tratatelor lor de comerț cu Anglia, spre a înlesni încheierea noului acord comercial între cele două Mari Puteri economice anglo-saxone.

Taxele preferențiale imperiale au fost reduse fără a fi abrogate și drepturile vamale americane scoborite, fără a stânjeni industria americană. Totuși, în ciuda acestor limitațiuni, încheierea acordului este de o însemnătate epocală.

Președintele Statelor-Unite, ambasadorul Angliei, primul ministru al Canadei au participat la ceremonia semnăturii și au luat cuvântul spre a saluta istoricul eveniment al încheierii acordului.

Documentele semnate, a spus d. Cordell Hull, „sunt de o importanță istorică". Ele nu sunt numai un instrument de expansiune comercială, ci „constitue expresiunea voinței a trei dintre cele mai mari națiuni economice ale lumii de a menține și întări o bază puternică și sănătoasă a comerțului internațional" și reprezintă totdeodată o strădunință de o hotărîtoare importanță pentru stabilirea unei politici viguroase de nediscriminare, ca temelie a legăturilor comerciale internaționale". Iar d. Mackenzie King, primul ministru al Canadei, a precizat că „trebue să fie din ce în ce mai învederat că stabilitatea civilizației, care ne este scumpă, atârnă mai mult decât oricând de prietenească asociație a marilor națiuni de limbă engleză din lumea veche și din cea nouă".

După falimentul răsunător al conferinței economice mondiale din 1933 la Londra, acordul semnat la Washington este cea d'întâi mare experiență de liberalism economic isbutită, într'o lume încercuită în egoismul îngust al autarchiilor naționale și al restricțiilor monetare și comerciale universale.

Politica de preferință imperială a Angliei și a dominioanelor începută la Ottawa în

(Continuare in pag. 2-a)

Lucrările expoziției din New-York progresează in ritm accelerat

România printre țările cu pavilioanele aproape terminate

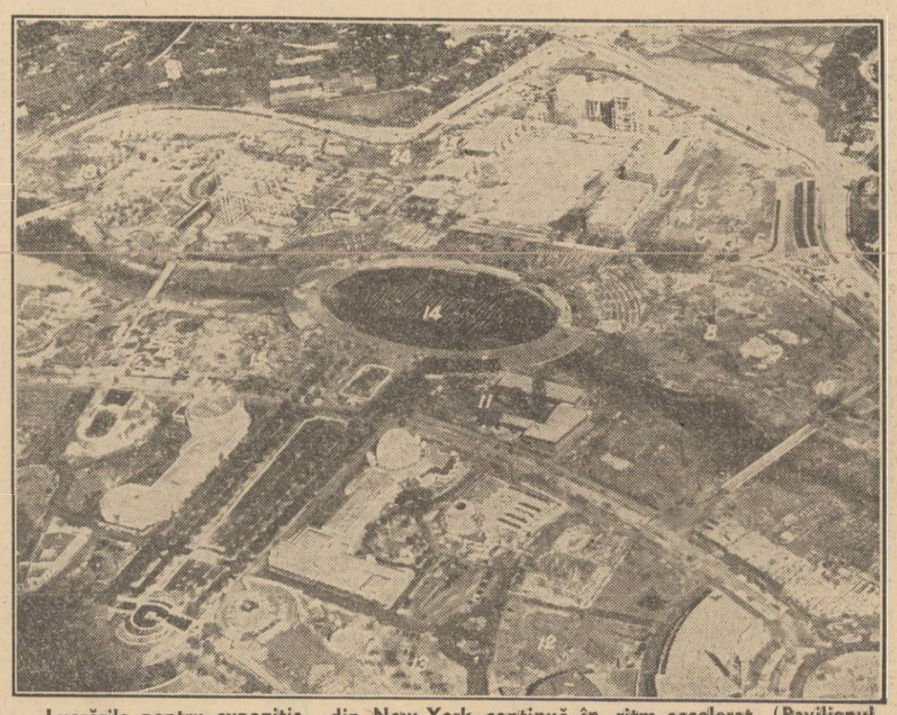

Lucrările pentru expoziția din New-York continuă în ritm accelerat. (Pavilionul României, însemnat cu cifra 7, este aproape terminat).

(Reportajul în pag. 2-a)

Furtună violentă in sudul și centrul Angliei

Londra, 23 (Rador). — O violentă furtună bântuie de aseară în sudul și în centrul Angliei.

Comunicațiile terestre și maritime au mult de suferit.

Vapoarele care fac serviciul între coasta Angliei și continent sosesc și pleacă cu mari întârzieri.

Liniile telefonice între Londra și Irlanda sunt complect întrerupte.

Pachebotul gigantic „Queen Mary", care se întorcea din America, a rămas în rada Plymouth, dar nu poate intra în port din cauza furtunii.

Amănunte în pagina cu telegrame.

M. S. Regele a fost invitat la dejun de cancelarul Hitler

Berlin, 23 (Rador). — M. S. Regele Carol II al României, care se află la Sigmaringen, a fost invitat pentru mâine, Joi, la dejun de Fuehrerul-cancelar Hitler, care se află la Obersalzberg.

Catastrofă in Indiile Occidentale britanice

New York, 23 (Rador). — Se anunță din Castries (Indiile Occidentale Britanice) că un munte întreg s'a surpat din cauza unui cutremur, pricinuind o adevărată catastrofă.

Două sate au fost acoperite de un strat de noroiu gros de 7 metri.

Au fost scoase până acum la iveală 200 de cadavre.

Pagubele sunt imense.

Poliția și armata lucrează la evacuarea populației pe o întindere de aproape 100 klm. pătrați.

Amănunte în pagina telegramelor.

Camera ungară a dat vot de blam guvernului

Budapesta, 23 (Rador). — Parlamentul ungar a respins, cu 115 voturi contra 85, moțiunea de încredere în guvern.

Potrivit tradiției constituționale, d. Imredy, primul ministru, va trebui să înainteze Regentului demisia guvernului.

Telegramele sosite în cursul nopții, la Ultima oră.

M. S. Regele Leopold III al Belgiei, cu copiii, în parcul Laeken

Consiliul de miniștri de Miercuri a examinat bugetul general al statului

Miercuri, 23 Noembrie 1938, la orele 17, a fost la Patriarhie un consiliu de miniștri la care au luat parte toți miniștrii și subsecretarii de stat aflători în Capitală.

D. ministru MIRCEA CANCICOV a făcut o expunere asupra bugetului general al Statului ce a fost supus consiliului de miniștri. După ce s'a trecut la rezolvarea lucrărilor curente, consiliul a luat sfârșit la orele 19.

Studii țărănești

de A. CORTEANU

Problema țărănească este una din cele mai importante, dacă nu cea mai importantă problemă românească, din punct de vedere social-economic și chiar politic. Procentul covârșitor de populație rurală față de populația orășenească și numărul mare de minoritari din orașe face să se poată spune, cu drept cuvânt, că poporul românesc e un popor de țărani, un popor de rurali, trăind din agricultură și având numai funcționarii, oamenii politici și armata la orașe. Importanța problemei țărănești nu scapă nimănui, dar din nenorocire, informația sau datele obiective asupra ei, lipsesc.

In măsura în care au fost studiate diferitele aspecte ale problemei țărănești s'au putut face și îmbunătățiri. Așa de exemplu, ministerul educației naționale a putut spori necontenit numărul școalelor rurale, având ca îndreptățire, statistica neștiutorilor de carte de la țară. Acum în urmă, ministerul sănătății a întreprins o puternică acțiune sanitară la țară și a trezit interesul tuturor oamenilor de bine pentru sate, sprijinindu-se pe statistica mortalității copiilor de țăran. Intr'o măsură oare care, fie care autoritate centrală este preocupată și absorbită de grija pentru populația rurală. Institutul social creat și condus de d. profesor Gusti, cu ajutorul fundației regale culturale „Principele Carol" lucrează de câțiva ani prin minunatele „echipe regale" la ridicarea morală și materială a satelor pe bază de material informativ adunat științificește. Monografiile și studiile satelor făcute de „echipe" și publicate în broșuri speciale și în revista „Sociologie Românească" sunt în adevăr bine documentate și pot servi în ori ce împrejurare ca bază sigură de informație.

Cu toate acestea, credem că problema țărănească ar merita un studiu special, făcut în același timp pe tot cuprinsul țării, spre a avea date care să se lege între ele și în timp și în spațiu și având ca obiect special raportul dintre numărul populației din fiecare localitate și mijloacele ei de existență.

Cum agricultura este principala ocupație a țăranimii noastre, studiul de care e vorba aci ar stabili mai ales starea proprietății pământului în fiecare sat, față de nu-

(Continuare în pag. 2-a)

Acordul dintre Franța și Germania va fi in curând incheiat

Declarația de amiciție va fi analoagă cu aceea semnată la München de d-nii Hitler și Chambe rlain

Paris, 23 (Rador). — Agenția „Havas" transmite:

Se confirmă oficial încheerea apropiată a unui acord franco-german.

Se confirmă în același timp sosirea la Paris a d-lui von Ribbentrop la sfârșitul acestei luni.

Acordul franco-german ar urma să conțină următoarele trei puncte:

1) O declarație de amiciție.

2) Recunoașterea mutuală a frontierelor.

3) Angajamentul de a se proceda la consultări reciproce în caz de conflict.

Declarația de amiciție ar fi analoagă cu aceea care a fost semnată la Muenchen între d-nii Hitler și Chamberlain.

Din partea Germaniei, acordul urmează să fie semnat de d. von Ribbentrop cu prilejul călătoriei sale la Paris.

Înțelegerile dintre marile puteri consolidează pacea

Ieri au început la Paris conversațiile franco-engleze. D-nii Chamberlain, Halifax, Daladier și Bonnet se întrunesc spre a examina noua situație europeană. Iată însă că în clipa când încep aceste conversații, menite să întărească legăturile franco-engleze și să stabilească o atitudine comună față de problema păcii europene, se anunță iminenta semnare a unui acord franco-german și apropiata vizită a d-lui Ribbentrop la Paris.

Oricât de senzațională ar părea știrea prin care se confirmă în mod oficial încheierea apropiată a acestui acord, ea nu surprinde cercurile inițiate cari erau în curent cu negocierile ce se urmau pe această cale. Intr'adevăr, după acordul dela Muenchen și mai ales după semnarea declarației anglo-germane prin care Anglia și Germania se angajau să nu recurgă niciodată la forță între ele și să se consulte reciproc în caz de conflict, s'a pus imediat în discuțiune posibilitatea semnării unui acord identic între Franța și Germania. Repetatele declarații ale d-lui Hitler că Germania nu mai are nici o pretenție teritorială față de Franța, intenționau desigur să creeze o atmosferă favorabilă unei înțelegeri franco-germane. Chiar acum în urmă, cu prilejul prezentării scrisorilor de acreditare de către noul ambasador francez la Berlin, d. Hitler, în răspunsul dat cuvântării d-lui Coulondre, a reafirmat că Franța și Germania „nu mai sunt despărțite prin conflicte adânci de frontieră ce au apăsat de atâtea ori asupra trecutului".

Este deci evident că d. Hitler în concepția sa politică teritorială europeană vroia cu orice preț să dea opiniei publice franceze toate asigurările că Germania nu se va atinge de actualele frontiere ale Franței și că, integritatea teritoriului francez fiind astfel asigurată, nu mai rămânea nici un impediment în calea stabilirii unor raporturi cordiale și de colaborare

(Continuare in pagina 2-a)

PRIN ȚARA LUI LITOVOI

de AL. GREGORIAN

Acum câteva zile, într'o dimineață splendidă care topia văpăi de soare pe Paring, străbăteam Țara lui Litovoi spre Tismana. Satele Gorjului, albe, întinse pe cursurile apelor ca niște mărămi și de o nobleță rară dar de o sărăcie crâncenă, erau goale. Țăranii se risipiseră prin munți și după necazuri. Ogrăzile păreau părăsite: nicio orătanie, nicio vită în bătături. Ici și colo câte o glugă, două, de coceni acățate ca niște lucruri scumpe în prepeleacuri și câte un pui de pandur răsărit sub ciuperca țuguiată a pălăriei, slăbănog și trist, ne petrecea cu mâna ridicată ca o crăcuță de sorcovă în salut roman, cum îl învățase domnul la școală: „Tănătate"!

Altfel, casele îngrijite, palanurile înflorate cu var, podișile și șoselele bine întreținute, căci trecuse pe aci ochiul ager și mâna gospodărească a colonelului Leoveanu, prefectul care se uită peste județ în fiecare zi ca peste reghimentul 18. Bisericile ne-au făcut o mare bucurie. Ctitorii boerești, mai toate sunt înnalte cât Patriarhia, luminoase și zugrăvite frumos, cu gust ales și cu evlavie. Oh, dar cimitirele sunt prea multe și prea dese în Gorj! Numai cruci noui cu bradul abia pălit pe ele, numai morminte proaspete, numai tinerețe sub pământul oltean...

Satele Gorjului, mai mult decât cu sărăcia pe care o duc așa ca pe un blazon de veacuri, se luptă din greu cu boalele. Sifilisul, în special, le roade ca rugina până în măduvă. Ravagiile acestei plăgi sunt inimaginabile. Numai când privești chipurile acelea desfigurate de spirocheți, fețele livide și brăzdate de suferința care macină pe dinăuntru, nasurile mâncate, buzele sparte și ochii tulburați, aiuriți de „sfrinție", numai atunci poți să-ți dai seama de prăpădul care se abate asupra neamului nostru și de soarta care ne așteaptă dacă mai stăm cu brațele încrucișate. E la piciorul muntelui Tihomir un sat, Sohodolul, o adevărată cultură de sifilis. Dela cel mai crud copil până la cel mai vechi uncheaș, toți sunt bolnavi. Ca să-i vindece, ministerul sănătății va trebui să verse un Gilort întreg de bismut și să concentreze acolo o pădure de siringi. Astăvară au trecut prin Sohodol studenții echipelor

(Continuare în pag. 2-a)

CURȚILE ADMINISTRATIVE AU FOST REORGANIZATE

Compunerea lor. — Competința.— Personalul instanțelor administrative

Textul legii în corpul ziarului

O primejdioasă „corporație nelegiferată"

INSEMNĂRI

Intr'un drum făcut de curând în țară, m'am nimerit alături de vagonul unde un negustor fusese operat de niște pungași și ușurat, — prin tăierea buzunarului, cu o lamă, — de câteva zeci de mii de lei. Vălva s'a potolit prin luare de declarații și, ca totdeauna, „procedându-se la deschiderea unei anchete"...

Am rămas după aceea de vorbă, pe culoar, cu însoțitorul vagonului meu. Om vechiu în serviciu, el mi-a spus multe din apucăturile pungașilor de trenuri, completându-mi educația de călător pe c. f. r.

Vă sfătuesc, — cum am fost sfătuit și eu, — să vă feriți de necunoscutul care, vrând doar să vadă ce bani aveți și unde-i țineți, vă roagă să-i schimbați o bancnotă... Fiți atent la domnul care, stând pe coridor, adus de mijloc, — se face că strigă, pe fereastra deschisă, pe cineva de afară: înapoia dv. e cineva care, după ce, ca din greșală, vi s'a proptit cu mâna în piept, se va scuză tare respectos dar va dispărea cu portmoneul dv... Nu uitați că unii călători, — chiar cu abonament — se suie cu o valiză goală și coboară cu a dv... Când călătoriți în doi, țigareta oferită de un necunoscut vă poate adormi buștean...

Haina din cui, cu tot ce e în ea, v'o fură din compartimentul bine încuiat, doi inși, chiar în mersul trenului: unu, — pe brânci, pe acoperișul vagonului, — ține, legat cu o frânghie, pe celalt care, coborît până la fereastra întredeschisă, manevrează un cârlig.

Firește, e destul risc și în această „profesiune" în care, dealtfel, se respectă „zonele": când se 'ntâlnesc mai mulți „profesioniști", trag la sorți, schimbând „ruta". Unii mai și cad în luptă cu „neomenia păgubașilor": Așa, nu de mult, a pierit unu Bujor, plesnit cu capul de un pod, sus pe vagon, unde se cățărase încolțit de poliție. La înmormântare i-au venit sumedenie de confrați, în corpore. Discursuri nu i-au ținut, dar l-au onorat ca pe un căzut „la datorie"...

E sigur că spunând eu ceeace am spus despre această „corporație" nelegiferată, nu-i voi împiedeca activitatea viitoare. Dar, după atâta bunăvoință arătată de mine, numai de nu m'ar onorà și ea, cu primejdioasa ei atențiune !... *M. Negru*

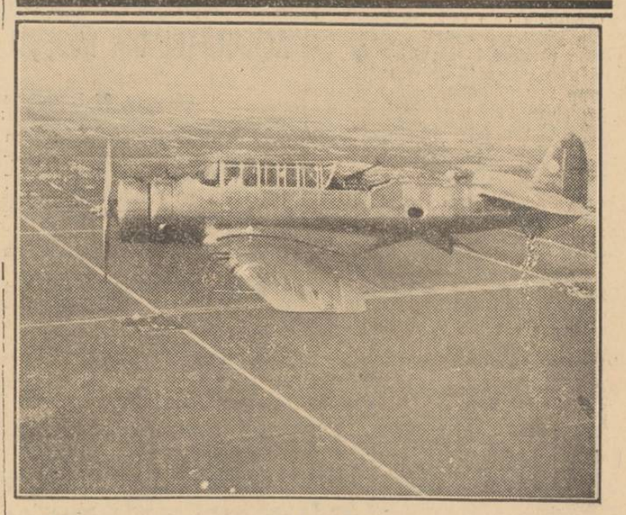

Cel mai perfect avion de bombardament din lume l-au realizat americanii

Reportajul în pag. 2-a)